

Het ontstaan van de Lemster aak en schouw

Ondanks de aanwezigheid van een aantal werven te Lemmer bouwden zij nauwelijks voor de Lemster vissers. Uit de werfboeken van 'Eeltjebaes', Eeltje Holtrop van der Zee te Joure⁵⁵ en de snij- en zeilboeken van Folkert de Vries en de firma Molenaar⁵⁶, blijkt dat nieuwe vissersschepen aanvankelijk bij Eeltjebaes, eerst in IJlst, later te Joure, en dus niet te Lemmer werden gebouwd. In 1877 vermeldde het gemeenteverslag voor het eerst dat er vissersschepen binnen deze gemeente te water waren gelaten: twee aken van respectievelijk tien en twaalf ton⁵⁷. Zeker is dat een van deze aken door Pier de Boer is gebouwd, volgens familie-overlevering een 36-voets botaak⁵⁸. Dit is de eerste aak die hij als zelfstandig scheepsbouwer maakte.

Na het overlijden van zijn eerste vrouw vertrok Pier de Boer uit Woudsend naar Lemmer. In de jaren, voorafgaand aan zijn komst te Lemmer, werkte hij als knecht op de helling in Woudsend. In 1867 trouwde hij voor de tweede keer, nu met Sjoerdje Visser uit Lemmer. Op 24 december 1874 kocht hij, samen met zijn compagnon Thijs van de Vaart van het Waterschap 'De Zeven Grietenijen en Stad Sloten' een stuk land tussen de Zeedijk en de Rien⁵⁹. Beiden werden in de koopakte als sloopstimmerknecht aangeduid. Samen met zijn vrouw Sjoerdje stichtte Pier op het aangekochte terrein een sloopshelling. Voordien had hij gewerkt op een helling te Echtenerbrug (Bos) en waarschijnlijk te Lemmer (Bakker). In 1877 liet hij zijn eerste vissersaak te water, een 36-voets botaak voor Jan de Blauw. Het schip werd getuigd met een grootzeil (gaffeltuig), fok, kluijfok en bezaan. Er is niet veel met zekerheid over de vorm van dit schip te zeggen. Zijn eerste aken zullen niet veel van de in die tijd gangbare typen hebben afgeweken. Vijf jaar later liet hij twee aken te water: voor Jan de Blauw en voor Andries de

Links boven: Een 'boatsje', een Fries visroeibootje, een zogenoemd ééngangsboutje.

Links onder: Een 'boatsje' in gebruik als visboot.

*Boven: Vissersschepen van Kwinre in 1944; KU 16 een zeepunter, KU 7 een aakje, KU 14 een punter en voorts een boot.
Onder: De LE 87 in de Lemster vluchthaven; een ijzeren Lemster vissersschouw.*

Rechts: Een bladzijde uit het snij- en bestekboek van Folkert de Vries te Lemmer, waarin het tuig wordt behandeld van de eerste Lemmeraak.

Blauw, elk van 40 voet⁶⁰. ●f hij in de periode van 1877 tot 1882 geen vissersschepen bouwde is onzeker maar wel waarschijnlijk. Behalve dat er in de zeil- en snijboeken van Folkert de Vries geen melding werd gemaakt van nieuwgebouwde aken en botters, werd er ook in de gemeenteverslagen van deze jaren niets vermeld over te water gelaten schepen voor de visserij. De te Lemmer gebouwde aken werden, evenals de schepen, waarmee de Lemsters visten, botaken genoemd. Het onderscheid tussen boten en visaken schuilt in de bun. Botaken hadden een bun met grote gaten, omdat een platvis de gaten van de bun zou afdekken. Visaken met kleinere gaten in de bun werden meest door binnenvissers gebruikt. Zij dienden ook om er op te wonen en fungeerden tevens als bewaarplaats voor vis. Zij werden als moederschip bij het vissen gebruikt: het eigenlijke vissen geschiedde met boten, vletten en punters. Ook met de botaken werd niet gevestigd. Zij deden dienst als 'jagers' om de gevangen vis snel naar de markt te brengen. Pas toen de Lemster vissers gingen slepen of kuilen werden hierbij botaken gebruikt.

De naam Lemster aak is waarschijnlijk voor het eerst gebruikt voor een in 1898 gebouwd plezierschip van 48 voet ten behoeve van Gustaaf Steurbout uit Gent. In het zeilmakersboek van Molenaar uit Grouw werd in 1899 een tuig vermeld, gemaakt voor de 'lemsteraak of boeyer' van Steurbout⁶². Later is ook in de werfboeken van Auke van der Zee de bouw van een stalen 'lemsteraak' ten behoeve van Wouter Hoekstra genoemd (1904).

De afmetingen van de aken namen in de loop van de tijd toe. In 1885 werd er een aak van 42 voet gebouwd. Pier de Boer bouwde twee typen. Het onderscheid schuilde in de verhouding tussen lengte en breedte. Het ene type is breder dan het andere. De bredere schepen waren merendeels bestemd voor andere vissersplaatsen: Wieringen, Enkhuizen en plaatsen in Zeeland. Na 1895 bouwde hij ook 'Friese boten,' een klein model aak dat de 28 voet niet te boven ging. In de loop van de jaren was er sprake van vervolmaking van het scheepstype. Bij deze ontwikkeling hebben zowel Pier als zijn vrouw Sjoerdje en zijn zonen een rol gespeeld. Sjoerdje had een 'timmermansoog'. Zij werkte, evenals haar kinderen, mee in het bedrijf. Als er een schip op de helling moest worden getrokken stond zij, met haar kinderen en later ook wel kleinkinderen, aan het grote spil te draaien. Sjoerdje hielp ook mee bij het uitzetten van het schip. Zij zorgde samen met Pier dat de huidgangen op de juiste plaats kwamen en zij gaf aan wijzingen waar de zwaarden moesten worden geplaatst. Bij aflevering van het schip controleerde zij de aftimmering. Zij had dus invloed op de uiteindelijke vorm van de aak.

Nadat hun huwelijk was ontbonden, werd de helling in tweeën gedeeld. Pier vertrok naar Holland nadat hij door zijn zonen was uitgekocht. Zij zetten op dat gedeelte het bedrijf voort; Sjoerdje voerde haar bedrijf

1887

De Nieuw geleverde Zeila op de Oude Bot et al.
 die ge haalt bij de Scheeps vaermeester
 hier de Boer te Lemmer waer Jan Blouin

De
 luit
 van
 wat
 mede
 de
 vrag
 en
 ge
 wat
 lijn

De Nieuw zeil voor diep 10 3/8 el agter diep
 11 1/2 el onder breed 6 7/8 el of 6 3/8 breed
 lera 2 5/16 el of 2 1/4 breed lera gilling
 1 1/2 breed 2 1/6 1 1/2 breed 1 1/6 1 1/2 breed rest 1 1/2 breed 2 1/6
 1 1/4 breed 2 3/32 el voor gilling 3 1/4 breed 1 11/16 2 1/6
 2 11/16 2 11/16 1 11/16 breed onder gilling edel 1 1/6 2 3/16
 3 rest 4 1/16 5 1/16 6 13/16 7 1/16 el
 in draaije 4 nade agter waer 1 1/4 el kruis
 groot 65 el best hollands zeil doek 2 draads

De Oude Hagelich voor diep 11 el agter 10 1/4 el
 onder breed 6 9/16 el of 6 breed voor gilling 5 1/8 breed
 1 1/8 lera 2 el onder gilling edel 1 1/6 2 1/6 3 rest
 4 1/16 5 1/16 6 1/16 el groot 43 el 5 gje ier 1 el
 best hollands zeil doek 2 draads

De Oude Linnen Kluifich voor diep 12 el
 agter diep 10 1/4 el onder breed of 5 1/8 breed
 voor gilling 2 5/16 el het 1 1/8 breed 1 1/8 el
 onder gilling 6 el 1 1/8 2 1/16 3 1/16 4 1/16 5 rest 6 1/16 el
 groot 39 el ligt smal linnen

De
 de
 luit
 was
 te
 klein
 en
 is
 later
 aan
 kleeft
 in
 ge
 set

De Oude de Linnen voor diep 12 1/2 el agter 11 1/2 el
 onder breed 4 3/8 breed of 4 1/8 el
 voor lera 1 12/16 3 1/8 breed 11 1/8 el
 onder lera 1 1/8 rest 2 1/16 3 1/16 4 1/16 5 1/16 el
 groot 20 el ligt smal linnen

1888

De Nieuw ge leverd zeil en Hagelich op de Oude
 jalk die ge haalt door de vlieger op de Oude brug
 bij de Scheeps vaermeest of kamp

De Nieuw zeil voor diep 12 7/8 agter 12 3/8 el onder breed
 16 1/2 el of 13 5/8 breed lera 6 3/8 el of 5 1/2 breed
 voor gilling 15 1/6 11 1/6 8 1/6 5 1/6 3 1/6 1 1/6 lera gilling het
 1 1/6 breed 1 1/6 1 1/6 1 1/6 1 1/6 1 1/6 1 1/6 1 1/6 1 1/6 1 1/6 el
 onder gilling 1 1/6 2 1/6 3 1/6 4 rest 5 1/6 6 1/6 7 1/6
 8 1/6 9 1/6 10 1/6 11 1/6 12 1/6 13 1/6 14 1/6 15 1/6 el
 in draaije 11 draad agter waer 3/8 el draad 1 1/6 el
 groot 22 1/2 el best hollands zeil doek 1 blein draad

een tijd op haar gedeelte. Er werden bij haar nog een paar aken gebouwd, maar ook zij liet zich tenslotte door haar zonen uitkopen.

In 1899 is men op de helling begonnen met de bouw van een tweetal ijzeren aken, die in 1900 gereed kwamen. Zij werden gekocht door Willem van der Bijl en Steven Visser. Het bleken slechte zeilers te zijn, zij lagen veel te stabiel op het water. Het waren wel degelijke schepen: een van deze aken viel tijdens de bouw van de stoelen en toen deze er weer opgetakeld werd was er geen deukje te zien.

Overigens waren er toen al meer ijzeren aken in Lemmer. De eerste was vermoedelijk van Siemen Spaan, die later naar de Verenigde Staten vertrok. Dat schip was in 1898 bij Croles in IJlst te water gelaten en door zeilmaker Folkert de Vries en mast- en blokmaker Siebolt de Vries getuigd en uitgerust. De tweede ijzeren aak volgde een jaar later: een 45-voets aak, bij Bos in Echtenerbrug gebouwd voor Andries de Blauw.

In 1901 openden de gebroeders De Boer naast de al bestaande 'houthelling' een 'ijzerhelling'. Harmen (1869-1939) werd baas op de houthelling, Klaas (1873-1950) op de ijzerhelling en Dirk (1877-1961) kwam op het kantoor. In 1902 kwam Hendrik (1885-1972) in de zaak als tekenaar. Hij was bij zijn zwager Johannes Meijer, scheepsbouwer in Leidschendam, in de kost geweest. Daar had hij het sloopsteken geleerd. De eerste door hem ontworpen aak was de 41-voets aak 'De Vier Broers' voor Auke Bakker. Deze nu nog bestaande aak is welhaast de mooiste van de door de gebroeders De Boer gebouwde aken. 'Het schip staat nergens stil. De kop is net een appel', werd er gezegd. In 1912 werd door hen nog een ijzeren schouw gebouwd voor Johannes Poepjes. Tot de eerste wereldoorlog is een groot aantal aken gebouwd, zowel voor Lemster vissers als voor anderen: de laatste twee of drie voor de Zeeuwse visserij. Behalve de aken, die de De Boers bouwden, zijn er ook aken van andere scheepsbouwers bij vissers van Lemmer in gebruik geweest. De bekendste bouwers waren Zwolsman te Workum, Holtrop van der Zee te Joure, Croles te IJlst en Bos uit Echtenerbrug. Met betrekking tot de Workumer aken was het grote onderscheid dat de in houten van deze aken van twee op elkaar gepende stukken hout bestonden. Deze constructie was iets minder sterk: de aken waren wat slapper. Maar deze schepen konden zó wel goedkoper

Scheepswerf met woning te Lemmer.

Boven: Scheepswetf van W. Nijdam te Lemmer.

Onder: Kleine, niet gedekte schouw.

worden gebouwd. Pier de Boer bouwde aken naar zijn eigen ideeën en naar voorbeelden onder meer uit Workum en Joure. Behalve hijzelf, hebben ook zijn vrouw Sjoerdje en zijn zonen, in het bijzonder Hendrik, de lemsteraak vervolmaakt.

Met het toenemen van de haring- en asjovisserij in de jaren '80 werden aken in grote getale gebouwd.

De afmetingen namen toe. Botters werden nagenoeg niet gebouwd, wel kleine aakjes en Friese boten.

Behalve met aken, botters en Friese boten werd er bij Lemmer ook met 'skútsjes', veelal van Kuinre en Vollenhove afkomstig, gevist.

Daarnaast kwamen er omstreeks 1900 ook zeeschouwen bij de Lemster vissers in gebruik. Zij waren voornamelijk uit Poppingawier afkomstig. In Lemmer begon de wagenmaker Gerrit Wierda, later geassisteerd door zijn zoon Atte en een of meer knechten, met de bouw van schouwen.

De eerste schouw waaromtrent nog iets bekend is dateert van 1914. Vermoedelijk zijn er echter ook vóór 1914 al schouwen gebouwd. Behalve

op het maken van wagens legde Wierda zich op het

Het Dok met de Zijlroede. Rechts een Fries 'Skûtsje'.

Lemster vissers maken het hoekwant gereed voor de visserij.

vervaardigen van vletten toe. De vissers riepen vaak zijn hulp in als er reparaties aan hun schepen nodig waren. Hoewel wagenmaker, had Wierda veel interesse in (de bouw van vissersschepen). Hij stapte dikwijls aan boord van in de haven liggende vissersschepen om wat op te meten. Wierda had zijn wagenmakerij vlak bij de Spuisluis. Andries FLeer had hier een vissersboot liggen, die in zeer slechte staat verkeerde. Wierda stelde hem voor een nieuwe schouw te bouwen. 'Met de centen zou het wel in orde komen'. Toen de schouw in 1914 gereed kwam moest Andries FLeer in dienst want de mobilisatie was afgekondigd. De 'Mobilisatie', zo ging de schouw heten, bleef lange tijd ongebruikt bij de Spuisluis liggen. De grootte ervan was 28 à 30 voet. Deze schouw bleek een snelle zeiler te zijn. Bij verschillende wedstrijden werden daarmee eerste prijzen behaald. Na deze volgde er een groot aantal schouwen, wel 'spekbakken' genoemd, voor vissers, onder andere uit Hoorn en Enkhuizen. De Wierda's zeilden deze schepen zelf naar Holland.

Voor het bouwen van een schouw, dat op het oog, zonder mallen gebeurde, werd eerst het vlak gelegd. De vlakplanken werden op verscheidene plaatsen gestempeld en vervolgens werden er dommekrachten tegen het vlak gezet. Elke dag draaide men de dommekrachten iets verder aan, totdat het vlak de vereiste kromming en vorm had gekregen. Daarna werden de inhouten op het vlak aangebracht. Hier omheen zette men de huidgangen met koperen spijkers vast. Zo nodig werden de planken bijgeschaafd en afgezaagd. De gangen werden dus niet gebrand of gestoomd. Later zijn de schouwen niet meer gespijkerd maar geklonken.

Noten

afkortingen:

RAL	– Rijks Archief Leeuwarden
Verslag	– Verslag van de Staat der Zeevisscherijen
Commissie	– Verslag over de Zeevisscherijen uitgebracht
GVL	– Gemeente Verslag Lemsterland
Verz.	– Verzameling van rapporten, en zovoort
Enquête	– Enquête, gehouden door de Staatscommissie, benoemd krachten, en zovoort
GAL	– Gemeente Archief Lemsterland

- 1 Schrijver; blz. 1.
- 2 RAL: BRP 1914, 12 juli 1808.
- 3 Ypma; blz. 38 en 39.
- 4 Romein; blz. 125. Beaujon; blz. 6.
- 5 Ypma; blz. 17.
- 6 Ypma; blz. 17.
- 7 Tesch und De Veen; blz. 68.
- 8 Molhuysen; blz. 316 in Ypma; blz. 51.
- 9 Molhuysen; blz. 316 in Ypma; blz. 51.
- 10 Beaujon; blz. 182.
- 11 Verslag 1878; blz. 186.
- 12 Ypma; blz. 22.
- 13 Ypma; blz. 86/87.
- 14 Commissie 1854.
- 15 Op. cit. 1851; blz. 290 e.v. 'Bergse' is afkomstig van Bergen op Zoom.
- 16 Commissie 1854. Verz. 1909.
- 17 Commissie 1854; blz. 20. e.v.
- 18 Verslag 1857, 1860, 1861, enz.
- 19 RAL: BRP 1914, 12 juli 1808.
- 20 RAL: BRP 1513, 18 september 1812.
- 21 RAL: BRP 1513, 18 september 1812.
- 22 Ypma; blz. 88, noot 5.
- 23 Beaujon; blz. 117.
- 24 RAL: BRP 1513, enz.
- 25 GVL 1851.
- 26 GVL 1857.

- 27 GVL 1855.
- 28 GVL 1853.
- 29 GVL 1867 e.v.
- 30 GVL 1871.
- 31 Lemsterland 1714 = 100 = 1104; cijfers ontleend aan A. Vondeling in Ypma; blz. 160.
- 32 Cijfers, ontleend aan diverse gemeenteverslagen. – Is geen cijfers beschikbaar.
- 33 Cijfers, ontleend aan Klijnsma; blz. 70.
- 34 Enquête 1890–1894; blz. 138 e.v.
- 35 Nieuw Advertentieblad 27–6–1880.
- 36 Nieuw Advertentieblad 11–7–1888.
- 36a Lighthart; blz. 12–16.
- 37 Verslag 1859.
- 38 Verz. 1905; blz. 61.
- 39 Enquête 1890–1894; blz. 162.
- 40 Op. cit.
- 41 GVL 1853.
- 42 GVL 1875.
- 43 RAL: BRP 1914, 12 juli 1808.
- 44 Verslag 1886.
- 45 Op. cit. blz. 337.
- 46 GVL 1906, 1907.
- 47 Op. cit. blz. 111, 114.
- 48 GVL 1911.
- 49 Verslag 1912; blz. 128.
- 50 GAL; Rapporten aan de Raad 1908–1913.
- 51 GAL; Rapporten aan de Raad 1908–1913.
- 52 Romein; blz. 378.
- 53 Schaper; blz. 23.
- 54 Schaper; blz. 28/29.
- 55 Copieën van de werfboeken bevinden zich in het Fries Scheepvaart Museum te Sneek.
- 56 Particuliere archieven in het Rijks Archief te Leeuwarden.
- 57 GVL 1877.
- 58 Waar de maatvoet wordt vermeld is er sprake van Friese voeten van ongeveer 28 cm.
- 59 Kadaster en Openbare Registers te Leeuwarden.
- 60 Zie bijlage omtrent de door Pier de Boer gebouwde vissersschepen.
- 61 RAL.
- 62 Aanwezig in RAL.
- 63 Een vadem is hier de aanduiding voor een lengte van ruim anderhalve meter.
- 64 Beaujon; blz. 11/12.
- 65 Zie ook Het Peperhuis jaargang 1977.

Bijlage 1

VISSERSSCHEPEN GEBOUWD DOOR PIER DE BOER, SJOERDJE VISSER EN DE GEBROEDERS DE BOER VANAF 1876 TOT EN MET 1913					
	1877	A	botaak	36 voet	Jan de Blauw, Lemmer
	1882	A	botaak	40 voet	Jm de Blauw, Lemmer
		A	aak	40 voet	Andries de Blauw, Lemmer
	1883	A	aak	36 voet	Egbert Poepjes, Lemmer
	1884	A	botaak	36 voet	G. Bootsma, Lemmer
		A	botaak	36 voet	J. Kingma, Lemmer
	1885	A	botaak	42 voet	W. Ras, Lemmer
		A	botaak	36 voet	Gerben Bootsma, Lemmer
	1886	A	botaak	36 voet	Auke Bakker, Lemmer
	1887	A	botter		Wouter Hoekstra, Lemmer
		A	botaak	36 voet	T. Wouda, Lemmer
		A	visaak	33 voet	Wietze van de Bijl, Lemmer
		A	aak	35 voet	Siemen Lont, Enkhuizen
	1888	A	visaak	38 voet	Fimme Bootsma, Lemmer
		A	aak	35 voet	Cornelis Bijl, Enkhuizen
		A	aak	36 voet	J. Tijsen, Wieringen
	1889	A	botaak	36 voet	Jelte Calsbeek, Lemmer
		A	aak		Halfweg, Wieringen
	1890	A	aak	36 voet	Duntjier, Lemmer
		A	aak		Bütter, Wieringen
		A	aak	34 voet	Jakis, Wieringen
		A	botaak	34 voet	Schelte Rottiné, Lemmer
	1891	A	botaak	38 voet	Steven Duinkerken, Wieringen
		A	botaak	35 voet	Van de Giessen, Wieringen
		A	aak	39 voet	A. de Koning, Bruinisse
	1892	A	botaak	36 voet	Wiebe Urk, Lemmer
		A	aak	40 voet	Wed. Izak Jumelet, Lemmer
		A	aakschip	45 voet	C. van de Klooster, Ouddorp
		A	aakschip	42 voet	Wolwert Otte, Lemmer
		A	aak	40 voet	H. Bijl, Lemmer
	1893	A	aak	42 voet	J. Kegge, Tholen, Lemmer
		A	aak	40 voet	Kemmers, Lemmer
		A	botaak	35 voet	A. Visser, Lemmer
	1894	A	aakschip	42 voet	J. van de Berg, Bruinisse
		A	aakschip	40 voet	G. de Waal, Bruinisse
		A	aakschip	40 voet	L. de Koning, Lemmer
		A	aakschip	40 voet	M. Jumelet, Lemmer
		A	aak	40 voet	Hoogerheide, Bruinisse
		A	aak	45 voet	D. van de Klooster, Ouddorp
	1895	A	aak	39 voet	K. Engel, Kolhorn
		A	botterschuit		J. Sterk, Lemmer
		A	aakschip		J. A. de Koning, Bruinisse
		A	aak	36 voet	Siebe Zandstra, Lemmer
		A	boot	27 voet	Dirk Coehoorn, Lemmer
		A	boot of kleine aak		J. Klein, Wieringen
	1896	A	boot	27 voet	Roelof van Slageren, Lemmer
		A	aak		Jilling Kingma, Lemmer
	1897	A	botaak		Sake Zaudstra, Lemmer
		A	aakje	28 voet	H. Visser, Lemmer
		A	aakschip	36 voet	A. de Jong, Lemmer
	1898	A	aak	36 voet	Dirk Coehoorn, Lemmer
		A	aak	36 voet	Jelle J. Visser, Lemmer
		A	aakschip	40 voet	J. A. Visser, Lemmer
		A	aak	40 voet	Jan Kuipers, Lemmer
	1899	A	botaak	40 voet	J. H. Visser, Lemmer
		A	aak		R. A. Visser, Lemmer
		A	botaak	40 voet	Jan Mulder, Lemmer
		A	aak	36 voet	Meinte van der Bijl, Lemmer

1900	A	aak	40 voet	Willem van der Bijl, Lemmer
	A	aak	40 voet	Steven Visser, Lemmer
	B	botaak	40 voet	Siemen Zeldenthuis
	B	botaak	40 voet	N.N. te Haren
1901	B	aak	42 voet	H. Boot, Bruinisse
1902	C	aak	40 voet	Poppe Bootsma, Lemmer
	C	aak	45 voet	Johannes Visser, Lemmer
	B	aak		Kik, Bruinisse
	C	aak		Schipper, Kolhorn
	C	visaak	41 voet	Auke Bakker, eigenaar J. Sterk, Lemmer
1903	C	aak		Jilling Kingma, Lemmer
1907	C	aak	31 voet	N.N., Leiden
	C	aak	31 voet	Marten Raadsveld, Lemmer
1908	C	aak	50 voet	Jan de Blauw, Lemmer
1910	C	aak	43 voet	Klaas Poepjes, Lemmer
	C	aak	42 voet	C. van der Veer, Urk
1911	C	aak	45 voet	J. van den Berg, Bruinisse
1912	C	aak	45 voet	Gerrit de Blauw, Lemmer
	C	aakje		Ja. Steenstra, Lemmer
	C	schouw		J. H. Poepjes, Lemmer
1913	C	aak	45 voet	J. Kingma, Lemmer
	C	aak	45 voet	J. de Blauw, Lemmer

Bijlage 2

VISSERSSCHIPEN

GEBOUWD VOOR LEMSIER VISSERS
TUSSEN 1864 EN 1917

1864	aak	23 voet 3 duim	Visser op de Lemmer	E. H. van der Zee, Joure
1867	boot		Van der Bijl	E. H. van der Zee, Joure
1875	botaak	29 voet	J. S. Visser	E. H. van der Zee, Joure
1875	aak	31 voet	J. H. Poepjes	E. H. van der Zee, Joure
1877	aak	29 voet	L. Poepjes	E. H. van der Zee, Joure
1881	aak	37 voet	Sake Visser	Poppe Bakker, de Lemmer
1883	aak	32 voet	H. Poepjes	E. H. van der Zee, Joure
1887	botaak	40 voet	J. Schroor	Poppe Bakker, de Lemmer
1890	aak	30 voet	G. Zandstra	E. H. van der Zee, Joure
1895	boot	24 voet	H. S. Kooistra	E. H. van der Zee, Joure
1896	boot	27,5 voet	S. van der Bijl	E. H. van der Zee, Joure
1898	botter	48 voet	J. H. Poepjes	Bos, Echtenerbrug
	botaak	40 voet	Siemen Spaan	Croles, IJlst
	aak	40 voet	P. H. Poepjes	E. H. van der Zee, Joure
	aak	40 voet	A. Fortuin	Zwolsman, Workum
1899	aak	45 voet	A. de Blauw	Bos, Echtenerbrug
	botter	46,5 voet	Liekele Poepjes	E. H. van der Zee, Joure
	aak	40 voet	G. P. Bootsma	Zwolsman, Workum
	aak	45 voet	Rouke Kuipers	Bos, Echtenerbrug
	aak	40 voet	M. S. van der Bijl	E. H. van der Zee, Joure
1900	aak	41 voet	Schelte Rottiné	Croles, IJlst
	aak	41 voet	J. R. Visser	Croles, IJlst
	aakje	34 voet	J. S. Visser	Bos, Echtenerbrug
1901	botter		Joh. Poepjes	Bos, Echtenerbrug
1904	aak	43 voet	Wouter Hoekstra	Auke van der Zee, Joure
1905	visaak	48 voet	Arend Poepjes	Auke van der Zee, Joure
	visaak	48 voet	Klaas H. Poepjes	Auke van der Zee, Joure
1917	visaak	50 voet	A. Poepjes	Auke van der Zee, Joure

Bijlage 3

	nr.	soort vaartuig	naam vaartuig	naam schipper	vaartuig waarmee gevist
OVERZICHT VAN DE	1	botter	Anna Maria	L. Hoekstra	abcdfg
LEMSTER VISSERSVLOOT OP	2	ijzeren aak	It is mei sizzen net to dwaen	F. Wouda	abcdfghi
1 JANUARI 1907, ONTLEEND AAN	4	aak	De jonge Steven	Jac J. Visser	defh
H. C. REDEKE, RAPPORT	5	botter	De goede Visvangst	Steven R. Visser	defh
OVER ONDERZOEKINGEN	6	ijzeren aak	Vier broeders	Auke Bakker ¹	cdefgh
BETREFFENDE DE VISSCHERIJ IN DE	7	aak	De Zuiderzee	L. Bootsma ²	abcdfh
ZUIDERZEE, INGESTELD	8	aak	De vier Gebroedes	A. J. Visser	h
IN DE JAREN 1905 EN 1906,	9	aak	De goede Visvangst	J. Kingma	abcdfg
'S-GRAVENHAGE 1907	10	aak	De Haringvangst	S. Rottiné	abcdfg
	12	ijzeren aak	De Hoop	J. Visser	abcdfghj
	15	ijzeren aak	Albatros	A. de Blauw	f
1 - eigenaar J. Sterk	16	aak	De Vrijheid	R. de Jong	abcdfg
2 - eigenaar J. de Jager	17	ijzeren aak	De Dolphijn	Sake Visser ¹	abcdfg
3 - eigenaar P. de Rook	18	botter	Het dorp Lemmer	R. Hoekstra	abcdfg
4 - eigenaar J. Pen	20	aak	De drie Gezusters	Jan. H. Visser ¹	abcdfghi
	21	botter	De drie Gebroeders	Harmen Wouda	abcdfh
a - haringschakels	22	aak	De vier Gebroeders	M. van der Bijl	df
b - spieringschakels	23	aak	De jonge Jan	D. Coehoorn	abcdfg
c - botschakels	24	pluit	Zuiderzee 2	J. Visser Kzn ³	defg
d - haringreepnetten	25	aak	De drie Broeders	G. G. Bootsma ³	abcdfg
e - spieringreepnetten	28	ijzeren aak	Eersteling	W. van der Bijl	df
f - ansjovisreepnetten	29	aak	Mars	S. Kuipers	cdf
g - hoekwant	36	aak	De goede Verwachting	Jan B. Visser	defg
h - zijden botnetten	37	aak	Eensgezindheid	S. Kooistra	acdefgi
i - wonderkuil	38	aak	De vier Gebroeders	*	df
j - aalfuiken	44	aak	Zuiderzee	A. Scheffier ³	defg
k - aalkubben	47	ijzeren aak	Poolster	R. Kuipers	defg
	48	aak	Welvaart	F. van Doorn	df
	49	schouw	Flevo	K. Kuipers ¹	dfg
	50	aak	De vrouw Margje	Wed. H. de Vries	df
	55	aak	De jonge Aäron	H. Koorstra	acdefghi
	57	aak	Zebra	Joh. Poepjes	df
	60	aak	Nooit Volmaakt	W. van der Bijl	df
	61	aak	De jonge Gauke	F. Bootma	abcdfhi
	62	botter	Soli Deo Gloria	W. Toering	df
	70	klipper	Petronella Cornelia	G. van der Zee	f
	73	aak	De vrouw Aaltje	S. Zandstra	abcdfi
	74	aak	Excelsior	J. Calsbeek	df
	78	tjalk	De twee Gebroeders	J. Pilon	f
	89	aak	De vrije Fries	*	df
	90	tjalk	De West Fries	L. van der Zande	f
	91	aak	De jonge Trientje	A. van der Bijl	fj
	95	aak	Hendrika	W. Urk	abcdfgi
	96	aak	De vrouw Margje	J. Coehoorn	abcdfgi
	97	aak	De jonge Philippus	J. Mulder	abcdfgi
	98	aak	De jonge Lieuwe	J. de Blauw	dfjk
	100	open boot	De jonge Hendrik	J. Tijsseling	dfg
	101	botter	De jonge Jan	Hermanus Wouda	abcdfgi
	108	open boot	De nieuwe Zorg	J. Steenstra	dfg
	110	botter	Nieuwe Onderneming	U. Kooistra	df
	112	open boot	Lemmer	J. Schroor	dfk
	117	pluit	Vijf Gebroeders	H. Tijsseling	dfg
	118	open boot	Jonge Jan	K. Visser	dg
	119	aak	Ziet op Uzeiven	L. L. Visser	abcdfgi
	124	aak	De Harmonie	H. H. Visser	hj

nr.	soort vaartuig	naam vaartuig	naam skipper	vaartuig waarmee gewist
126	botter	De Jonge Klaas	J. Koornstra ¹	abcdf gi
128	aak	De jonge Jan	D. Coehoorn	abcdf gi
129	aak	De Vrijheid	S. Zandstra	abcdf gi
130	botter	Paul Krüger	W. Scheffer	df
131	open boot	De jonge Theunis	R. van Slageren	dfg
134	aak	Transvaal	A. Rienksma	dfj
136	ijzeren aak	De jonge Wiebren	S. Zeldentbuis	abcdfi
137	aak	De vrouw Trijntje	A. Fortuin	abcdfi
138	aak	De vrouw Ida	Meinte van der Bijl	df
139	schuitje	De vrouw Fenna	L. Poepjes	dfj
141	ijzeren aak	De jonge Steven	Jan S. Visser	abcdf ghj
142	aak	De goede Verwachting	A. W. de Jong	abcdf gi
143	botter	De goede Verwachting	⁴	df
145	aak	Vooruit	Jelle J. Visser	abcdf ghi
146	aak	De jonge Jan	H. Coehoorn ¹	abcdf gi
147	botter	De goede Verwachting	J. H. Poepjes	df
148	aak	De jonge Hans	P. H. Poepjes	df
149	ijzeren aak	De Toekomst	S. Zandstra	df
156	schouw	De jonge Douwe	T. Tijsseling	dfg
157	aak	De Snoek	H. Mulder	df
158	ijzeren aak	De jonge Andries	J. A. Visser	abcdf gi
159	schouw	De jonge Steven	A. S. Visser	abcdf gi
161	botter	Schön Wiederein	I. Poepjes	dfj
164	aak	De jonge Kaatje	A. R. Visser	abcdf gi
165	aak	De jonge Licuwe 2	J. de Blauw	dfi
166	aak	De vrouw Antje	G. P. Bootsma	abcdf hi
170	ijzeren aak	De jonge Schelte	A. S. Rottiné	abcdf gh
171	ijzeren aak	De zes Gebroeders	J. R. Visser	abcdf ghi
174	ijzeren aak	De vijf Gebroeders	Steven Visser	abcdf ghi
176	ijzeren aak	De vijf Gebroeders	G. Visser ¹	abcdf gi
177	open boot		A. Strumpel	df
178	ijzeren aak	De zes Gebroeders	J. P. Poepjes	dfj
179	aak	De jonge Gijsbert	H. Strumpel	dfj
181	ijzeren aak	De jonge Wietsche	P. G. Bootsma ³	abcdf ghi
182	schouw	Twee Gebroeders	G. Bootsma	dfg
183	open boot	Noordenwind	J. Bijma	dfg
184	aak	De goede Verwachting	J. J. Poepjes	dfj
186	schouw	Zuiderzee	S. Bijlsma	g

Situering Lemsterland.